

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE
V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Erjavčeva 15, 1000 Ljubljana

T: 01 230 80 00, 01 230 80 01

F: 01 230 80 17

E: urad.slovenci@gov.si

www.uszs.gov.si

Številka: 0043-2/2020/16

Ljubljana, 16.7.2020

EVA /

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Informacija o obisku ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch pri avtohtoni slovenski narodni skupnosti v Porabju na Madžarskem 22. junija 2020 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G in 65/14), je Vlada Republike Slovenije na svoji . . . seji dne . . . pod točko . . . sprejela naslednji

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je sprejela poročilo o obisku ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch pri avtohtoni slovenski narodni skupnosti v Porabju na Madžarskem 22. junija 2020

dr. Božo Predalič
GENERALNI SEKRETAR

Sklep prejmejo:

- Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu
- Ministrstvo za zunanje zadeve
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Helena Jaklitsch, ministrica, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

-Tadej Bojnec, sekretar, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
/		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Ko se pripravlja informacija za vlado, objava vsebine takih gradiv na spletni strani ni potrebna.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

dr. Helena Jaklitsch
MINISTRICA

Poročilo o obisku ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helene Jaklitsch pri avtohtoni slovenski narodni skupnosti v Porabju na Madžarskem 22. junija 2020 -predlog za obravnavo

Dr. Helena Jaklitsch, ministrica brez resorja, odgovorna za področje odnosov med Republiko Slovenijo (RS) in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med RS in Slovenci po svetu, je 22. junija 2020 obiskala avtohtono slovensko narodno skupnost v Porabju na Madžarskem.

Porabje je obiskala delegacija v naslednji sestavi:

- dr. Helena Jaklitsch, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu,
- dr. Dejan Valentinčič, državni sekretar, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu,
- Rudi Merljak, vodja sektorja, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu,
- Tadej Bojnec, sekretar, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu,
- Ana Šket, svetovalka za odnose z javnostjo, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Namen prvega obiska ministrice dr. Helene Jaklitsch pri avtohtoni slovenski narodni skupnosti v Porabju na Madžarskem, je seznanitev z delovanjem in organiziranostjo slovenske skupnosti in aktualnimi izzivi, s katerimi se slovenska avtohtona narodna skupnost srečuje. Ob tem je bila posebna pozornost namenjena tudi utrjevanju in širjenju sodelovanja z Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (v nadaljevanju Urad) in slovenskimi strukturami v Porabju.

Skozi pogovore s predstavniki slovenske skupnosti in obiski najpomembnejših ustanov slovenskih organizacij slovenskih ustanov se je ministrica podrobneje seznanila z bistvenimi oblikami delovanja Slovencev v Porabju. Srečala se je s predsednikoma dveh krovnih organizacij v Porabju (Karlom Holecom, predsednikom Državne slovenske samouprave – v nadaljevanju DSS, Andreo Kovacs, predsednico Zveze Slovencev na Madžarskem – v nadaljevanju ZSM), zagovornico slovenske narodnosti v parlamentu Madžarske, Eriko Kóles Kiss, ravnateljicami dvojezičnih osnovnih šol v Gornjem Seniku in Števanovcih, vodstvom Razvojne agencije Slovenska krajina in Slovenske vzorčne kmetije, uredništvom časopisa Porabje in Radia Monošter. Seznanila se je delovanjem Slovenskega kulturnega in informacijskega centra Lipa V Monoštru in Porabskega kulturnega turističnega društva iz Andovcev, ki vsako leto organizira pohod iz Andovcev na Triglav.

Glavne teme pogovorov ministrice dr. Jaklitsch s predstavniki avtohtone slovenske narodne skupnosti na Madžarskem so bile namenjene njihovem delovanju in organiziranosti ter aktualnimi izzivi s katerimi se soočajo.

I. Politično zastopstvo, popis in zakonodajne spremembe

Zagovornica svoje delo opravlja drugi mandat, s statusom je zadovoljna, kljub temu da nima statusa polnopravnega poslanca.

Sogovorniki so ministrico seznanili z aktivnostmi, ki jih načrtujejo pred popisom prebivalstva na Madžarskem, ki bo leta 2021. Prednostna naloga obeh krovnih organizacij je delovanje na področju ozaveščanja in spodbujanja pripadnikov slovenske narodnosti, da v popisu leta 2021 izrazijo svojo narodno pripadnost.

Ministrici je bil predstavljen napredek na področju narodnostne politike v Madžarski. Pred kratkim so bile sprejete spremembe zakona o pravicah narodnosti, krepijo položaj avtohtonih narodnih skupnosti na področjih šolstva, lastništva narodnostnih institucij, narodnostne kulture in organiziranja narodnostnih samouprav.

II. Učenje slovenskega jezika – izobraževanje

Dvojezični osnovni šoli sta status dvojezičnih pridobili leta 2005 (pred tem sta imeli status narodnostnih šol). Pouk slovenščine poteka 5 ur tedensko, ob tem imajo še uro spoznavanja slovenstva. Pouk večine preostalih predmetov poteka dvojezično. V Porabju deluje pedagoška svetovalka, 4 učitelji asistenti in 2 vzgojiteljici asistentki. Vsi učitelji, ki učijo na dvojezičnih šolah, morajo imeti po madžarski zakonodaji opravljeni izpit iz slovenskega jezika. Obe šoli imata statusa »bazične šole« (šola s kakovostnimi, inovativnimi pedagoškimi metodami, ki je primer dobre prakse).

Sogovorniki so, za zagotovitev kvalitetnega izvajanja pouka v slovenskem jeziku naslovili prošnjo za dodatno pomoč iz Slovenije. Ob še kakšnem učitelju bi potrebovali nove učbenike in ustrezen učni načrt. Oboje moralo biti prilagojeno znanju slovenskega jezika tukajšnjih otrok. Primerni bi bili učbeniki Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik na Filozofski fakulteti. Ponovno je bila izpostavljena ureditev oziroma napotitev nove pedagoške svetovalke in zagotovitev dolgoročnosti pogodb za strokovni kader iz Slovenije (učitelji /ce in vzgojitelji /ce)

Dobrodošla je tudi vsakoletna finančna pomoč Urada, ki sofinancira obšolske dejavnosti oziroma mentorje.

Za dodatno učenje oziroma uporabo slovenskega jezika je bila izpostavljena tudi potreba po verski oskrbi v slovenskem jeziku. Trenutno to enkrat na mesec v vsaki župniji zagotavlja »gostujoč« župnik iz Slovenije.

III. Kmetijstvo

Ministrica se je seznanila z delovanjem in načrti Slovenske vzorčne kmetije v Gornjem Seniku. Predstavili so ji najnovejšo pridobitev - slovenskim čebelnjakom, ki ga je s podporo Urada Vlade RS za Slovencev zamejstvu in po svetu postavila Čebelarstva zveza Slovenije. Dejavnost je usmerjena v živinorejo, sadjarstvo in turizem. Slovenska vzorčna kmetija je najpomembnejša in edina slovenska investicije v Porabje v zadnjih desetih letih in s pomočjo evropskih sredstev v okviru čezmejnega projekta Interreg SI-HU krepil svojo ponudbo in zunanjo podobo. Načrtujejo še odprtje trgovine z lokalnimi izdelki, povezovanje lokalnih pridelovalcev, gradnja hiše savn, širitev parkirišča ter asfaltiranje ceste do kmetije – za slednje si obetajo sredstva iz programa Madžarska vas.

Sogovorniki so poudarili, da je kmetija generator razvoja na področju kmetijstva in turizma.

IV. Gospodarstvo

Nosilec gospodarske dejavnosti slovenske skupnosti v Porabju je Razvojna agencija Slovenska krajina (v nadaljevanju RASK), ki jo je ustanovila ZSM. RASK upravlja tudi Slovensko vzorčno kmetijo. Pomemben turistično-gospodarski subjekt je Hotel Lipa, katerega lastnik je prav tako ZSM. Sogovorniki so poudarili, da je spodbujanje gospodarske osnove nujen za nadaljnji obstoj in razvoj slovenske skupnosti v Porabju. Pričakujejo, da bo Madžarska še v letu 2020 pričela z razpisi za izvajanje potrjenega razvojnega programa. ZSM in DSS sta Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo in Uradu posredovala predlog programa za spodbujanje gospodarske osnove, ki bi bil financiran s slovenske strani. Izrazili so stališče, da se pred vzpostavitvijo morebitnega skupnega sklada za razvoj gospodarske osnove za Porabje in Prekmurje, zagotovi podpora obeh držav za spodbujanje razvoja gospodarstva Porabje.

Predstavniki slovenske skupnosti so se zavzeli za tudi podporo Evropskemu združenju za teritorialno sodelovanje (EZTS) Muraba, ki sta ga ustanovili slovenska skupnost v Porabju in madžarska skupnost v Prekmurju in podporo strateškemu projektu v okviru prihodnje finančne perspektive znotraj programa Interreg, v katerega bi bile prav tako vključeni obe narodni skupnosti. Sogovorniki so se strinjali, da lahko vse aktivnosti, ki bodo pripomogle h gospodarskemu razvoju Porabja in slovenske skupnosti, pripomorejo k zagotovitvi kvalitetnih oziroma ustreznih delovnih mest in s tem tudi zaježitvi negativnih demografskih trendov oziroma izseljevanja mladih.

V zaključnem delu obiska v Slovenskem kulturnem centru Lipa je ministrica obiskala uredništvi porabskih medijev.

Ob koncu obiska se je ministrica udeležila sprejema ob dnevu državnosti na Generalnem konzulatu Republike Slovenije, na katerem je bila slavnostna govornica.